

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in soboto, ter vejja po pošti prejeman, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvoje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. štev. 220. Opravništvo, na ktero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Kranjski deželni zbor — razpuščen.

V nedeljo je novo nemško ministerstvo nastopilo, in prvo delo njegovo je, da dobimo tudi mi Slovenci en udar. Kranjski deželni zbor je s cesarskim patentom 25. nov. 1871 razpuščen, nove volitve se imajo nemudoma pripravljati in novoizvoljeni deželni zbor kranjski se ima že 18. decembra t. l. sniti. Čas za pripravljanje volitev je torej tako kratek, treba iti nemudoma na delo, da sovražnik prej ne pride.

Kranjeci imajo zdaj čast vseh Slovencev rešiti s tem, da trdno stoje za svoje dozdanje narodne poslane, da se ne dano zapeljati nemškutarskemu uradništvu, prusko-mislečemu filisterstvu in vlasti, ktera se ponaša s svojim nemškim imenom, kakor na posmehovanje nas Slovanov.

Med tem, ko smo mi drugi Slovenci v neposrednem boji z našimi protivniki v manjini, imeli so dozdaj samo kranjski Slovenci narodni zastop, kterege so vsi Slovenci smatrali tudi kot svojega. Nemšto, ki nas tare od vseh strani, na Kranjskem nam ni moglo usta zamašiti, od tam se je razlegal, bolj ali menj odločno, glas za večne in svete pravice našega roda. In zdaj hočejo Nemci in njih zavezniki, naši izrodki, še ta glas zadušiti; za to razpuščenje kranjskega deželnega zabora. Ako bi v volitvah na Kranjskem ne zmagali, zamašena so usta vsemu poldrugmilijonnemu narodu slovenskemu. Zato rodoljubi na delo, odločno, vsak na svoje mesto!

Pred štirimi leti, ko je bil kranjski zbor z enakim namenom od pritskalca Slovanov na steno, Beusta, razpuščen na nove volitve, tačas so Kranjeci možato stali za svoje pravice in si slavo pridobili po vsem pravičnem svetu. In zmagali bodo tudi denes, ako edini, neustrašljivi na delo ido, ako vsak domoljub misli, da je zmaga samo potem gotova, če vsak dela tako, kakor da bi zmaga ali žalostno pobitje odviselo od njega.

Sovražniki našega slovenskega roda, ki med nami žive, bodo vse žile napeli, da nas vržejo; rabili bodo zopet svoje najugnjušnje laži in opravljanja; in nemška vlada jih bode podpirala z vso svojo silo, ker ona in njeni privrženci vedo, da jim gre za bitje in življenje. To je morda zadnje poskušanje nemškutarstva, zato bodimo pripravljeni odbiti vse napade!

V prvi vrsti je dolžnost vsacega zavednega rodoljuba, brez razločka stanu, da začne precej delati, podučevati, paziti na vse korake naših protivnikov. Silna potreba je, da se agitacija nikakor ne odlaga na zadnji čas, temuč še pred volitvijo volilnih mož naj se ljudstvo podučuje in naj nobena vas, noben kraj zapuščen ali nemškutarstvu rovanju prepričen ne ostane. Že volilni možje naj bodo domači značajni možje. Zato je treba kolikor mogoče enotnega delovanja: naj se osnujejo povsod odbori, naj si delo razdele in naj ima vsak posameznik samo narodno stvar pred očmi, ne pazeč na osobe.

In če bode vse tako, potem je zmaga naša in podreni bodo nakani one svojati, ki je po kričih potih in z zavratno zvijačo izpodkopala pošteno prejšnje cesarjevo ministerstvo in se dovolila do vlade; podreni bodo nameni onih, ki nemški gnoj kidajo po naši sveti slovenski zemlji, da bi jo pripravili rodovitno za prusko gospodarstvo in propad

Avstrije; in naposled vendar pride čas, ko bodo brez nemških jerobov sami gospodarji v svoji hiši! Torej k delu, kranjski Slovenci!

Dopisi.

Iz Prage. 25. nov. [Izv. dop.] (S h o d federalistov.) Vem sicer, da na nemške kričače nič ne stavite in judovskemu nemškemu časnikarstvu vere ne dajete. Zatorej tudi vi in vaši častiti bralci veste, kaj imate misliti o kričanji in posiljenem posmehovanju, ki doni iz ustavovernega nemškega časopisa, češ, „federalisti so se blamirali, bilo jih je samo 40, nič niso opravili“ itd. Vendar naj vam zatrdim, da je ravno narobe resnica; konferencija federalističnih voditeljev je imela najlepši vspreh in prišli poslanci iz Morave, Slovenije, Tirolov, Gornjeavstrijskega itd. so se vrnili polni upanja in prave zavednosti nepremagljive moči federalistične stranke, in gotovosti končne zmage naše zastave, ktere nečemo nikdar povesiti pred sovražnikom.

To dobro vem. Samo ob sebi se razume, da o vseh sklepih ne morem poročati in če bi mogel, ne bi smel niti hotel, ker morajo nektere stvari pred protivnikom tajne ostati. To je gotovo, ponavljam, da se je doseglia popolna edinost, in da so dobili vsi udeležniki taka pojasnenja, ktera so jim zadostila.

Kar so nemški listi brbljavo po starobabje čenčali in poročali o tem shodu, to je sama judovska laž in neumna kombinacija. Da boste vedeli, kako taki ljudje poročajo, naj mi bode dovoljeno naslednje veselo dogodbico povedati.

Razen slovenskih poslanec dr. Costa, dr. Vošnjaka in Hermana, sta bila še dva druga Slovence slučajno tu v Pragi, ogledat si našo slavno slovansko metropolo, namreč dr. Muršec in kaplan Gomilšak, ktera se pa kot neposlance se ve da posvetov udeležila nista. Naravno je pa, da sta zunaj na ulicah in na sprehajališčih s svojimi rojaki skupaj prišla.

Tukajšnji judovski dopisuiki nove in stare „Presse“ in drugih enacih listov, so hodili kakor zvesti psi tujim poslancem za petami, gledali kam gredo, kje stanujejo, od kletarjev, portirjev itd. pozvedavalci. Misleč, da sta zadnje imenovana tudi dva poslance, vpraša eden teh „šnofelesov“ nekega z njimi bodečega Slovencea kdo je oni stareji (dr. Muršec). Porednež mu odgovori: to je P. Greuter — in ko je potem M. privatno obiskal z drugimi vred znanega tukajšnjega slovenskega veljaka — brž ste v dunajskih listih brali, da je Greuter še posebej s Slovani konferiral. Nesramnost teh judov od „N. Fr. Pr.“ je tako velika, da je eden kar pristopil k enemu naših poslanec in ga vprašal: „wann haben Se wieder eine Sitzung?“ — se ve da tudi primeren odgovor dobil. In ti ljudje so hoteli še vedeti toste, skele, govore — a vse je samo judovska fantazija. Tako si na pr. poročali o veliko seji pri Lobkovicu. A jaz sem nektere vprašal, — pa še niso vedeli za Lobkovicovo stanovanje. Isto tako so hoteli vedeti, da se pri nekterih vprašanjih federalisti niso mogli zediniti — a slučajno se o onih vprašanjih kakor pravijo, nikdo ni niti pogovarjal. Toliko da boste vedeli kaj je zaupati dopisom in telegrafom, ki jih iz Prage donašajo nemški dunajski

tisti in njih repniki v kronovinah, in da znate oceniti, ali imajo potem tako „podnčeni“ listi pravico soditi o „blamaži“ federalističnega shoda.

Kar sem že v zadnjem dopisu v „Slov. Nar.“ mogel in smel povedati, da so namreč zastopniki devetih dežel sprejeli česke fundamentalne članke, kteri so postali program federalistov, slovanskih in nemških, to potrduje tudi včerajšnji „Pokrok“, kteri prorokuje, da se bode od zdaj misel federalizma v vse daljše kroge širila, ker se ne bode ustavil pred mejo, za ktero so postavili nekakvo Litavo.

Iz Trsta. 26. novembra. [Izv. dop.] Naši skrbni mestni očetje so vsi razbegani in bere se jim na obrazih, kakor tistim ljudem, ki že skoro dobljeno pravdo zopet izgubljajo. Naši italijanski propagandoveci, kteri so v toliko sejah mestnega zabora pretresovali in organizirali svoj hvale nezaslužni magistrat, da bi po sklepnu podelili takim ljudem uradniške službe, kteri prvič niso Avstrije, drugič pa hudi Lahoni, da bi mogli tu kak drug Rim napračiti in vse neitalijanske narode v našem Primorji ob kratkem v Avstriji potopiti. Ker so statuti mestnega zabora tako osnovani, da je taka reč v zadevah prenarejenja v mestnem starešinstvu, potrjenja cesarjevega potrebna, spodeljeno jim je. Mestno starešinstvo je pa to reč prezreti hotelu, in g. Hermet je s praznimi frazami opiraje se na „historično“ pravo mesta hotel besede vladnega komisarja popolnem pobiti, in ker nikakor ni hotel pojentati, je vladni komisar vstal in vložil „veto“. — Kakor bi bila strela udarila, bilo je celo poslopje v oblake — uničeno in treba bude drugič zborovati.

Da pa drugi Slovenci čete znati, kako nas s svojo neumno politiko uničiti hočejo, povem še to: pri mestnih sejah je bilo tudi predlagano, naj bi se trdnjava, to je kastel ali grad nad mestom in drugi utrjeni kraji podrli, češ, slovenski okolični bataljon smo s pomočjo Möringa uničili, in ni se nam treba batiti njih slovenskih pušk, ali trdnjave nam žugajo, torej še te morajo izginiti a računili so brez krčmarja. Zdaj ko jim se to ni posrečilo, hočejo, da okolica, ktera spadaj Krasa leži, vsa pod mesto spada, tako da bode v mesto računena in kot mesto z komisarjati in drugimi takimi nepotrebnimi uradi obložena. V mestnem zboru je dr. Nakič protestiral proti temu. Kakor sem iz zanesljivega vira izvedel, je g. Cegnar k temu molčal in ni protestiral, on se je proti več narodnjakom v neki pivarni s tem izgovoril, da proti temu imajo okoličani sami protestirati.

„Cittadino“, kteremu je to trn v očeh, da je vladni komisar svoj „veto“ vložil pri seji o organizaciji mestnega zabora, se s poluradno „Triesterco“ vsak dan kavsa in tako se dva umazana lista vsak za svoje „načelo“, prvi za Italijo drugi za Prusijo potegujeta. Mi Slovenci, kterih je Trst, pa mirno gledamo, kako blato od njih pada in nam tla gnoji. Primorjan.

Iz Zagreba. 26. nov. [Izv. dop.] Hvala bogu, vendar se je enkrat mala izpremena v našem zamočvarenem javnem življenji prikazala. Magjaroni so imeli te dni svoj shod v Zagrebu. Po vladinej brei zlobnai jih je jedljavi baron Avrel Kuševič skupaj. Sestali so se, naklonili so se, se ve da naj prej nazočemu ministru Pejačeviču, potem drugim vladnim glavašem, in nazadnje tudi

med seboj drug drugemu. Celi ta magjaronski shod ni nič drugega bil, nego epilog zadnjega našega sabora. Naši purani se že dolgo niso koruze nazobali, in zato so skupaj prišli, da zopet enkrat prav slišljivo zakamkajo. Magjaronski shod „počastili“ so s svojo nazočnostjo: minister Pejačevič, ban Bedekovič z vsemi svojimi velikimi in malimi „podčinjenimi“, vsi veliki župani, kolikor god jih stoji v našem političnem katekizmu zapisanih, in kot njih spremstvo nove imenovani županijski uradniki. Poleg teh „vladnih organov“ prišlo je pa tudi še veliko takih, ki sieer še niso imenovani, ki bi pa radi o prvej priložnosti za uradnike naimenovani bili. Bivši predsednik našega zadnjega sabora Vakanovič, bil je tudi v magjaronskem shodu za predsednika izbran, poznani popoldnešni Demostenes Hrvoič, s priimkom „izpijetura“, pa za bilježnika. Živili!!! To je bil pravi „Ježuš-Marija“-parteitag! — V svojem, se ve da v Pešti cenzuriranem programa izrekli so magjaroni, — izvzemši druge stvari, ki se prav za prav same po sebi razumejo — da hočejo „nepremakljivo in odločno stati za nagodbo“ z Magjari leta 1868, sklopljeno. Narodnej stranki je kaj ljubo, da se niso za revizijo nagodbe izrekli, kajti samo pod to devizo se da pri nas vspešno v politiki delati. Tudi pred saborskimi volitvami so magjaroni posebno to naglasili, da vojujo pod zastavo nespremenjene nagodbe, in ravno to je bil vzrok, da je narodna stranka, nglasivša revizijo nagodbe, tako sijajno zmagala. Slepota magjaronske stranke je v velik prid narodnej stranki. Magjaroni smatrajo unijo trojedne kraljevine z Magjarsko tako nerazdružljivo, kakor siameška skup zrastena brata, ki bi se pa čem preje tem raje drug od drugega ločila, ker vesta kako nevarna je za obadva njiju zarastenost.

Inostrani časopisi, zlasti peštanski in dunajski, prinesli so brzjavno novico, da se je magjarska vlada z našo narodno stranko v pogajanja spustila, ter da je narodna stranka od svojih terjatev bog si ga vedi kaj vse popustila. Težko je o tem predmetu že danes kaj reči. Kdor pa misli, da se bo naša narodna stranka kar tako sem ter tje porivati dala, in od svojih terjatev kar na vatle popuščala ta jo krivično sodi; in dasiravno bi morebiti voditelji narodne stranke kaj popustili — česar pa ne moremo verjeti — narod od svojih tirjatev ne bodo nikoli nič popustil! Magjaronski shod in njegov gori omenjen program ni nič drugega, nego po magjarski vradi poskušan pritisek na popustljivost narodne stranke. Samo eno se da iz vsega tega nedvojbeno kot faktum ustanoviti: namreč to, da je Lonyay hrvatsko vprašanje v roke vzel. Mi na ravnost izrečemo, da nimamo nobenega upanja v vspeh začetih dogovaranj, kajti mi poznamo predobro naše Pappenheimere Magjare! Čuje se, ka bo nasledek

brezvzdušnega dogovaranja to, da se bodo nove saborske volitve razpisale. Hajdide! mi se jih ne bojimo. Naj Magjari kolikor god jim je draga svojega magjarskega boga, in vrh tega še vse bogove starih Filistejev, in samega mehikanskega Pieli-puclija na pomoč kličejo, svojej stranki večino v našem saboru le ne bodo prikričali. To jim damo pismeno. Mi smo tisti, ki imamo ono blago, ki bi ga Magjari radi od nas kupili; mi od Magjarov nimamo nič kupovati. Mi smo tisti, ki za to naše blago, če nas je volja ga z drugim blagom zameniti, ceno delamo; ugrabiti si pa to naše blago ne damo!

Iz Dunaja. 25. nov. [Izv. dop.] Auersperg, o katerem sploh pravijo, da je duševno precej ničla, menda je že toliko kakor minister. Zdaj pa, kje je ljubi rajhsrat? Kajti brez tega ni ustavovernega življenja, ni ustavovernega veselja. Samo še štiri tedne, do 31. decembra ima se po ustavovernem načelu „pravno“ davek pobirati, za kasneje mora v to rajhsrat dovoljenje dati. In kako ga bodo do tačas skupaj spravili? Ustavovercem to vprašanje pot na nemški obraz spravlja. Kajti če ga meni nič, tebi nič skličejo, imajo federalisti večino, in kako bode Auersperg s federalistično večino vladati? Pred tem se Nemcem koža ježi. Zato se morajo deželnih zborov moravskih, kranjskih, in gornje-avstrijskih razpuštiti, ker so „nelegalni“, kar je sicer češki tudi bil Nemcem, ali ker na Českem ni upanja zmage, je nemška pravna vest široka dovolj, da se zadovolji z že razpisanimi direktnimi volitvami. Ali kako bodo volitve v razpuščenih deželnih zborih dovršene do 31. decembra? In če v razpuščeni zopet zdanjo večino dosežejo kaj potem?

Vsa ta vprašanja bodo tako debelo padala po ustavovercih, da, ako bi tudi mogoče bilo po njih volji rešiti jih za enkrat, na zadnje morajo tako važna postati, da nemški ustavoverci ne bodo od njih udarca nikdar več okrevali. Nastane potem se ve da glavno vprašanje, ali bodo potem iz te toliko tepene in po slepcih vojene Avstrije, še kaj narediti.

Domače in slovanske novosti.

— Iz Ljubljane se nam telegrafira, da je Hohenwart v Novem mestu imenovan za častnega meščana. Živelj Novomeščani!

— Pod naslovom „Hlas ze Slovenije českým federalistom“ prinaša „Pokrok“, organ Riegerov, pismo nekega Slovence, ktero naglaša edinostno postopanje vseh federalistov zoper Huno-Svabijo“ in pravi, da naša deklaracija mora biti zjedinenia Slovenija. To je conditio sine qua non našega obstanka, ktera nam se mora spolniti na podlagi naravnega in narodnega prava, kakor se bodo Čehi na podlagi historičnega prava združili.

— V zadnjem listu smo maščeli notarje na

slovenskem Štajerji, kteri ne znajo ali nečejo slovenski uradovati ter med temi imenovali tudi g. dr. Wolfa v Gornjem gradu. Eden naših narodnjakov nam poroča, da je g. Wolf zmožen slovenskega uradovanja in da se je Slovencem vedno pravičnega kazal — kar v popravek radi konstatiramo.

18. decembra 1871 v svoje postavne zbirališča sklicajo. — Izmed federalističnih deželnih zborov si niso upali razpustiti, ker nobenega vspeha za svojo prusoljubje ne pričakujejo: v Tirolu in na Českom. Dalmaciji so pardonirajti — ker so baje Dalmatinci obljudili v rajhsrat iti, ker jih ni bilo v Pragi pri federalističnem shodu! Ravno tako je s Poljaki.

Kot program novega („nemškega“ ne avstrijskega) ministerstva prinaša „W. Ztg.“ deset vrst, v katerih hvali „značajne“ može, ki so ministri postali, ter pravi, da bodo državnim osnovnim postavam veljavo pridobili in vsem narodom „pravčni.“ Kako so pravični, to se vidi iz njih prvega dela, da razpuščajo naš kranjski zbor samo zato, ker tam nemškutar Slovencu na tilniku ne sedi.

Veliki škandali so se godili v belgijski zbornici poslancev. Poprejšni liberalni minister Bara je vlado, ktera obstoji iz katoliško-konservativne stranke, vprašal kako je to, da je imenovala nekoga Dedeckerja za governerja v Limburgu, dasiravno je vedela, da je poslednji udeležil se Langrandovi sleparskih kupčij. Ob enem je Bara ministerstvo in konservativno stranko obdolževal, da se je udeležila Landrandovih goljufij. Ta interpelacija je zbudila velik hrup. Množica se po ulicah zbira in upije, insultira ude konservativne stranke, zahteva naj ministerstvo odstopi itd. Mir se z vojaštvom ohranuje. Cela stvar še ni jasna, ker ministerstvo in konservativna stranka nista še dosti govorila. Počakati je na njih zagovor.

Svoboda na Angleškem nam osvetljuje brzjavna vest, ktera poroča, da so v Bristolu nopravili delavci velik meeting (tabor), na katerem so sklenili snovati republikanska društva in delati za uvedenje republike v Angleškem. In policija, ki pri nas lojalne taborje prepoveduje, na Angleškem ni storila ničesa.

Razne stvari.

* (Kranjska kmetijska družba) je imela 22. t. m. svojo letno skupščino. Čitala so se sporočila o letošnji letini, ktera so podružnice poslale; ta so po večjem neugodna in nekaterim okrajem, posebno postojnskemu, žuga lakota. Slaba letina je bila tudi v okrajih: Bistrica, Senožeče, Planina, Novo mesto, Metlika in Rače. Družba sklene po nasvetu tajnika dr. Bleiweisa napeti vse moči, da se deželi pomaga, naj se napravo komisije za silo, naj se nehajo eksekutivne prodaje zemljišč zarad dolžnih davkov in naj se dolgov kolikor največ mogoče odpusti. Deželni predsednik Wurzbach (ob enem predsednik družbe) obljudi svojo pomoč, pa naj dežela sama najpoprej skrbi, potem bode tudi država pomagala. Po pravilih izstopijo iz odbora gg.:

ostaja pri tej želji, hoče še več. Ne samo sklepi zakonov se imajo odvisni storiti od nekoga materialnega blagostana, še zakonskim se ima zmerost priporočiti. Te teorije je sprejel tudi Schäffle, in ko je postal minister, so porabili dunajski šaljivi listi te njegove ideje, da bi ga smešili. Videl sem v enem teh listov namalanih celo stran majhnih otrok, ki so vsi Schäffleju norce kazali in vplili: „Pa vendar budem prišli na svet!“ —

Prva misel Johna Stuarta Millia, ktero sem navedel, se še zdi izvedljiva, kar se pri drugi ne more trditi, ker k zakonski postelji beriča postaviti ni mogoče. Pa tudi prvo misel v postavi formulirati, zdi se mi nepotrebitno, tudi iz narodno-gospodarskega stališča. To bi bilo določilo, kakor smo jih imeli poprej o ceni mesa, teži kruha itd. To so reči, ki se same regulirajo in kakor mesar ali pek, ki se drzne, razmeram neprimerno dragi svoje blago prodajati, ne ostane brez kazni, ker se brž konkurenti prikažejo, tako je kaznen tudi mož, ki se oženi in nima dosti dohodkov, da bi mogel ženo in otroke živiti, kmalu postane ostrašljiv izgled za druge zakonske kandidate v enakih razmerah. Da bi se prebivalci preveč pomnožili,

P. Kozler, Orel, Lassnig, Dimitz; dr. Ahačič je umrl; izvolijo se zopet gg.: P. Kozler, Orel, Lassnig, na novo gospoda Razlag in Schreier.

* (Kranjski dež. šolski svet) je v seji 2. nov. t. l. s priznanjem šoli prijaznega delovanja rudarskega društva v Zagorji dovolil imenovanemu društvu, da sme napraviti tretji šolski razred, namestiti še enega učitelja, in nedeljsko šolo odpreti. Dalje je dovolil dvema učiteljskima kandidatinjam, da smejo pred dopolnitvo postavnih 15 let učiti, za druge je pa predložil prošnjo ministerstvu, naj jim manjkajoča leta spregleda; tudi je ministerstvu s svojim priporočilom izročil predlog za dovolitev vsaj 10 polovičnih državnih stipendij za učiteljske kandidatinje. Na vprašanje e. k. dež. vlade o določbi časa, v katerem imajo učitelji vojaških vaj se udeleževati odgovarja dež. š. svet, da je mesec september za to najbolji, ker so v njem vsi učitelji šolskega podučevanja prosti. Vsled vprašanja vodstva realne in više gimnazije v Novem mestu, se sklene, podati ministerstvu uka prošnjo, naj se tudi v Novem mestu in v Kranji italijansčina kot moderen kulturni jezik izvoliti sme. Dalje se odloči o oproščenji šolnine.

* (Osmi predstava dramatičnega društva) v deželnem gledišči ljubljanskem je danes 28. novembra. Predstavlja se bodo tri igre: „Rudeči lasje“ veseloigra v 1 dejanji poslovenila Luiza Pesjakova, „Poglavlje I. II. in III.“ veseloigra v 1 dejanji poleg českega poslovenil J. Mohorčič in končno „Vino, žene petje“ komična opereta v 2 dejanji, ktera ima prav prijetno muziko. Ker je to prva opereta letosne saison, nadejati se je da bode gledališče dobro napolneno, ter da bode občinstvo z obilnejšim obiskom pospeševalo predstavljanje operet, ktere prizadevajo veliko večje stroške nego nadavne igre.

* („Vipavski Sokol“) napravi besedo na slavo Dr. Franc-a Preširna, prvega slovenskega pesnika, dn 3. decembra 1871, v čitalnični dvorani. Program: 1) „Vitezovo slóvo“, možki zbor, 2) Slavnostni govor, 3) „Nezakonska mati“, samospv z brenčečim zborom, 4) „Slovo od mladosti“, deklamacija, 5) „Solzice“, čveterospev, 6) Sonata od A. Diabelli-a čveteroročno na glasoviru, 7) „Šopek národnih pesmi“, nabral in povezal J. Kocjančič, poje možki zbor, 8) Tombola za uboge šolarje, 9) „Kdo včem je to dobro.“ Šaloigra v enem dejanji, poslovenil Radoslav Silverster. Vstopnina 20 kr. — Sedež 20 kr. K tej veselici vse národnou občinstvo uljudno vabi.

Sokolov odbor.

* (V Konjicah v celjskem okraju) so ustanovili okrajno hranilnico.

* (Drava) bode po ukazu ministerstva notranjih zadev od Ptuja doli regulirana.

* (C. k. adjunkt okrajne sodnije v

je prazen strah, ker je še premnogo dežel, ki lehko neprimerno večje število ljudi rede ko sedaj.

Kdor pa je videl zakone, srečne in nesrečne in pri zakonih druge vrste iskal uzrok, našel je, da gre samo premnogokrat razlog za zakonsko nesrečo iskat v premali treznosti ženina in neveste, v premogočnih čutih ljubezni in nagnjenja, kjer jima ne puste premišljevati bodočnosti, ki more ali mora slediti za ženitvo. Zakon je državljanska pogodba in na ženinu je z isto treznostjo, s kero kupuje zemljišča, začenja podvzetja itd. postopati pri ženitvi, pri kateri mora pomisliti, da ne gre samo za srečo njegovega in njenega življenja, temveč za srečo rodovine. Če pa tu ženini hladno preudarjenje priporočam, še s tem ni rečeno, naj bode hladen in mrzel tudi nasproti nevesti. Ženski svet je čut, in veseli bodimo, da je, in ne branimo se tudi mi nežnih čutov; samo pri možu mora močnejši ko čut biti razum in čut ima pri možu samo tedaj pravico veljati, kadar se z razumom ujema. Ženske pa naj nas dalje navdajajo s sladkimi čutili, samo ne z nerazumnimi in nespametnimi.

L. V.

Črnomlji) gosp. Janez Hudovernigg je dobil službo adjunkta pri okrožni sodniji v Rudolfovem. Če se ne motimo, je mož velik nemškutar.

* (Na Dolenjskem,) posebno pri Mokronugu, je bil zadnje dni večkratni potres.

* (Na dunajski univerzi) je med študenti različnih narodnosti do sedaj bila navada, da so vse, kar so hoteli svojim rojakom na znanje dati, storili z listom pisanim v svojem materinem jeziku, ktere so nabili na črno tablo. V zadnji seji akademičnega senata je filozofična fakulteta hotela, naj se vse take reči pišejo nemško, medicinska, naj se smejo pisati v dotičnem jeziku, pa naj se prida nemška prestava, juridična fakulteta pa je po prof. dr. Maassenu predložila, naj se taka označila smejo pisati v vsakem jeziku, samo dekanu se mora dati avtentična prestava, ako se njegov „vidi“ želi. Zadnji predlog je obveljal in tako je dunajski univerzi priznan poligloten značaj.

* (Pošta) je v celi Avstriji minolo leto razposlala 166,410.216 pisem; izmed njih je bilo 124,603.952 frankovanih, 7,233.262 nefrankovanih, 12,161.178 rekomandovanih in 22.412.142 poštih plačil prostih. Dalje se je s pošto razposlalo 66,950.322 kosov novin, 11,589.012 poslanie pod križevno vezjo in 3,932.982 zapisnikov blaga.

* (Španjski kralj Amadeo I.), kakor znano sin italijanskega kralja Viktorja Emanuela, je že kot princ zvečer rad brez vsake družine stikal po turinskih ulicah. To dela neki tudi sedaj še včasi kot kralj v Madridu; pa ko nedavno enkrat gre na tak sprehod, čisto sam, brez znamenja svojega stanu, ga zgrabita dva potepuh, mu vzameta denar, kar ga je pri sebi imel in lepi kožuh, v hterega je bil zavit. Kralj beži potem naglo v svoj grad in bode sedaj menda že skrbel za večjo varnost v madridskih ulicah in v celi Španiji.

* (Sneg v Rusiji) je padel že 8. novembra tako velik, da se je za dolgo časa mogoče voziti samo s senmi. Mrzlotje je po nekaterih krajih že 20 gradov C.

* (Število časopisov v Avstriji.) Pričniamo število izpisov različnih časopisov, kjer so v Avstriji se štempljali 1. 1860 in onih, ki so bili štempljani 1. 1870.

Dežele	Leto 1860	Leto 1870
Spodnja Avstrija	30,851.240 izpis.	54,189.035 izpis.
Gornja	533.177	1,486.340
Saleburška	65.457	118.441
Štajerska	2,156.391	4,464.985
Koroška	2.000	109.264
Kranjska	91.500	427.880
Primorje	1,293.571	1,361.074
Tirol. in Vorarl.	876.000	1,791.234
Dalmacija	—	149.600
Česka	3.916.324	12,119.585
Moravska	1,110.098	2,431.223
Šlezija	94.057	165.407
Galicija	1,082.131	2,569.760
Bukovina	3.539	—

Vkup 42,075.485 Izpis. 81,383.857 izpis.

Po številu čitanih časopisov se sme soditi, kako je politično življenje in vidimo, da je na Českem se največ pomnožilo število čitanih časopisov izpisov. Lep napredek se vidi tudi po deželah, kjer Slovenci stanujejo in v Dalmaciji. Sploh pa se kaže, da se v Cislajtaniji mnogo politično čita.

Popravek. V zadnjem listu stete se dve številki v sestavku o „prebivalcih ogerske krone“ krivo stavili. Slovanov je namreč pod ogersko krono 4,663.000 in Romanov 2,699.500.

Listnica uredništva. — Prosimo prijatelje našega lista na Kranjskem, da nam od vseh krajev o volilni agitaciji in o korakih nasprotnikov hitro poročajo.

Listnica opravnosti. — Gospod J. C. župnik v Ž. — Reklo se nam je, da bi še konzistorialnega dovoljenja za rabo slov. „r. in k. m.“ in zato natisnenih še nemamo slovenskih. Toj ne počakajte še malo. Natisnemo vam pa že ako formular pošljete, kako hočete imeti.

Dunajska borsa 27. novembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	58 gld. — kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68 — —
London	111 80
Srebro	115 75
C. k. cekini	5 54
Napol.	9 25

Prof. Dr. Lappière-a

Vbrizgovalno zdravilo

ozdravi*) v 3 dneh vsak tok iz seavnika, kakor tudi bell tolk pri ženskah, če je tudi zastarel. Cena za steklenico s podukom o rabljenji 1 tolar 20 sreb. gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobi po

A. Witt-u.

Linden-Strasse 18. Berlin.

*) Na stotine ozdravljenih. (59—6)

(74—2)

1 šče se

dober krčmar,

v gostilnico „Hotel zur Stadt Wien“, na Ptujem. Gostilnica ima dosti sob za popotne, z vsem celo novim, ličnim pohišjem, ledérico itd. in se prevzame s 1. januarjem 1872, ali na račun ali v najem pod dobrimi pogojima na več let. V gostilnici se nahaja tudi narodna čitalnica. — Prasati se ima pri g. Mihael-u Planinšek-u ali pri g. dru. Ploju na Ptujem.

Raimund Raza,
Stadtquai Nr. 3 v Gradcu
priporoča svojo najboljše sortirano zalogu
domačega in tujezemskega modnega sukna
in
blaga iz ovčje volne,
kakor tudi največi sprebri storjenih
oblek za gospode, dečke in otroke,
kakor je iz spodaj stoječega kazala cen razvidno:

Črn in barvan palmerston, kastor & Elastik, vatel po gld. 2.80, 3.60, 5.20, 6.60, 8.
Siv, moder, rujav, trap boj & biber po gld. 3.50, 4, 5.50, 7, 8, 9.
Črno sukno, brasil & tifet po gld. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50.
Črn in barvan peruvien po gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50.
Črn in siv toskin po gld. 2.60, 3, 3.50, 4, 4.50, 5.
Najnovješje v modnem blagu za cele obleke za gospode, dečke in otroke, je za oprsnike in suknje dosti obseg okoli prs in za hlače dolgost koraka.

Na željo se pošljejo izgledi:

Talarji po predpisu najboljše izdelani od	gld. 15 do gld. 35	Zaketi od	12	30
Suknje zá duhovne od	16	Sako od	5	24
Zimske suknje od	12	Črne obleke	24	45
Gorne suknje od	10	hlače	5	12
Plašči in raglani od	10	Črni in beli oprsniki	3.50	5
Meksikanski plašči s kapuco od	15	Razl. hlače od	6	18
Popotna guba iz ravnih oblek od	10	oprsniki od	2	6
Mestni kožuki od	40	Opnsniki z rokavi	5	12
Fraki od	15	Gamaše	2	5
Suknje za salon in hod	12	Ponočne suknje od	5	30
Lovske suknje iz prave kmetke in najboljše štajerske rašovne, tirolskega sukna in dubla od gld. 6 do gld. 22.		Obleke za dečke	5	16
Zunanja naročila se hitro za povzetje storijo, za realno in najcenejšo postrežbo se garantira, nevšečne reči se radovljeno zamenjajo.		otroke	1.60	8

Kovane uradno preiskavane decimalne

vage četirioglate oblike:

Nositeljna moč: 1 2 3 5 10 15 cent.

Cena, gld.: 18 21 25 35 45 55.

Nositeljna moč: 20 25 30 40 50 cent.

Cena, gld.: 70 80 90 100 110.

Balancirne vase:

Nositeljna moč: 1 2 4 10 20 30 fnt.

Cena, gld.: 5 6 7.50 12 15 18.

Nositeljna moč: 40 50 60 70 80 fnt.

Cena, gld.: 20 22 25 27.50 30.

Vage za živino z železnim obročjem in utegi (gevilti):

Nositeljna moč: 15 20 25 30 40 50 cent.

Cena, gld.: 150 170 200 230 300 350.

Mostne vase:

Nositeljna moč: 50 60 70 80 100 cent.

Cena, gld.: 350 400 450 500 500.

Nositeljna moč: 120 150 200 300 cent.

Cena, gld.: 600 650 750 900.

Dalje vse sorte druge vase in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej: (11—36)

L. Buganij & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Vse, kar p. t. prejemnikom ni všeč, se vzame nazaj ali se za drugo blago zamenja, dokaz najstrože solidnosti.

Lišp po nizki ceni za gospe in gospode.

Ta iz novega metala („**movo ali talmi-zlate**“ imenovanega) narejen lišp dela pravi lišp nepotreben, ker ta novi izdelek za pravim ne stoji ne v barvi ne v fasonu in je zraven to dobro, da cela reč četrti del ne stane tega, kar se pri pravem lišpu samo za fason plačati mora; mogoče je tedaj si toliko večkrat najnovješje in najmodernejše praviti. Se strokovnjaka ta izdelek lahko prekani, tako dobro je vse ponarejeno.

Naj novejše reči za lišp.

najmoderniji fason, iz novega zlata narejene, ktere zlato barvo zmeren obdrže in so zato pravim prekajivo podobne, s ponarejenimi kameni ali z emajlom, kakor fason tirja.

broš, fine, 1 k. kr. 40, 60, 80, gld. 1.

najfinješ, 1 k. gld. 1.50, 1.80, 2, 2.50.

uhani, fini, 1 par kr. 50, 80, gld. 1.

najfinješ, 1 k. gld. 1.50, 2, 2.50.

cele garniture, broše in uhani kr. 80 gld. 1.20, 1.60, prefini izdelane gld. 2, 2.50, 3.

5.50, 4, 5.

bracelete, fine, 1 k. kr. 50, 80, gld. 1.

prefino izpeljane gld. 1.50, 2, 3.

Najlepši ovratniki 1 k. kr. 90 kr. gld. 1.20, do gld. 1.50.

medaljoni, fini, kr. 20, 40, 60.

prefini, kr. 80, gld. 1, 1.50.

glavniki, z natikom iz novega zlata, kr. 80, gld. 1, 1.50, 2, 3.

prstani, znotrjivo podobni z raznimi ponarejenimi kameni 1 k. kr. 30, 40, 50, 60, 80, gld. 1.

najlepše urne verižice za gospode kratke kr. 50, 80, gld. 1.50, 2.

najlepše verižice za okolo vrata, fin benzantski fason gld. 1.40, 1.80, 2.

igla za gospode kr. 20, 40, 60, 80.

predstrelne gume, 1 par kr. 20, 30, 40, 60, 80.

manšetne gume 1 par kr. 20, 30, 40, 60, 80.

cele garniture, predstrelne in manšetne gume, najlepša izpeljava kr. 50, 80, gld. 1.50.

1 zvezek urnih priveskov, zelo lepo sestavljen kr. 60, 80, gld. 1.

prstani iz pravega zlata s kameni gld. 1.50, 2, 2.50.

srebrne verižice, 18lotne, puncirane ognji pozačene, kratke, gld. 3, 5, 6.

18 lotne, puncirane dolge verižice za okolo vrata gld. 6, 7.

18 lotni srebrni medaljoni v ognji pozačeni in emailirani gld. 2.50, 3.

Prefino izpeljan brillanten lišp.

Tudi strokovnjak se pri tem lahko zmoti. Ta lišp je v pravo srebro vkovani, z zlatimi podlagami in iglami, ponarejeni brillanti so iz prefino brusenega gorskega kristala, kateri živega ognja nikoli ne izgubi. Tudi so drugi kameni neznačljivo ponarejeni.

1 broš gld. 4, 5, 6. (43—3)

Predstojče blago se dobri po tej ceni v taki vrednosti le v podpisani zalogi. Zapisnike cen dajamo zastonj od vseh v zalogi leželih reči. Posestvo enega exemplara je za vsakega zanimivo.

Der Pracht-Bazar A. Friedmann, Wien, Praterstrasse 26.

fino izpeljan, narlepši fason in zelo trpoč iz stekla, jeta, lave, bivalovlega rogu in kavčuka.

1 broš kr. 20, 30, 50, 80, gld. 1.

1 bracelite kr. 20, 30, 50, 80, gld. 1.

1 par ubanov kr. 25, 35, 50, 80, gld. 1.

1 verižica okoli vrata kr. 50, 80, gld. 1, 1.50, 2.

1 par igel za glavo 15, 25, 30 kr.

1 diadem kr. 60, 80 gld. 1.20.

Moderni črni lišp.

narlepši fason in zelo trpoč iz stekla, jeta, lave, bivalovlega rogu in kavčuka.

1 broš kr. 20, 30, 50, 80, gld. 1.

1 bracelite kr. 20, 30, 50, 80, gld. 1.

1 par ubanov kr. 25, 35, 50, 80, gld. 1.

1 verižica okoli vrata kr. 50, 80, gld. 1.

1 kratka verižica za uro kr. 15, 30, 60.

1 gumba za predstajnik kr. 4.

1 par gumb za manšete kr. 15, 20, 30, 40.

1 glavnik kr. 20, 40, 60, 80.

Povabilo za nakup novo izdanih Innsbruških tako zvanih Tirolskih sreček,

ktere, kakor v poznejšem razloženo, so boljše, ko gotovi denar, in ktere bodo prvič in prihodnjič že 3. januarja 1872 vzdignene.

Podpisana menjavnica si s tem dovoljuje svojim cenjenim P. T. privatnim prejemnikom in posciškim prijateljem naznaniti, da je prevzela od deželnega mesta Innsbrucka najeto posjilo v znesku od 1 milijona gold. avstr. velj. in prosi, naj se blagovoljno stori, da dotična prijazna